



## Redaktionelt

Slagmark nr. 17 indeholder denne gang to temaer, der kan tildeles overskrifterne formalisme og historiefilosofi.

Formalisme og hermeneutik, form og indhold, struktur og historie synes at være fastlåste modsætningspar i det tyvende århundredes tænkning. Er man eksempelvis til det formale, er det formen, som har primat over indholdet, er det formen der producerer indholdet, er formen ikke blot en ikklædning af et forudgivet indhold eller betydning. Det mistænkelige ved sådanne modsætningspar som formalisme/hermeneutik, struktur/historie er naturligvis, at det er et modsætningspar; her kan fronterne let opstilles, parti tages og kampen afgøres. De to temaer i dette nummer er ikke tænkt som repræsentanter for hver sin part i en sådan kamp, da de ikke umiddelbart forholder sig til hinanden, men er separate temaer.

Nummeret indeholder først og fremmest en præsentation og et uddrag af den franske filosof Alain Badiou's *Manifest for filosofien*, som er blevet oversat i sin helhed og udkommer i Slagmarks Skyttegravsserie. Efter at "det postmoderne" har proklameret "de store fortællingers" og i kølvandet på dette filosofiens død, insisterer Badiou på at filosofien igen er mulig. Filosofien har længe ikke været mulig - deri har de postmoderne ret - men det skyldes, at filosofien de sidste ti-femten år har været knyttet til en af dens betingelser, nemlig kunsten. De andre betingelser, uden hvilke der ikke er tale om filosofi, er politikken, mathemet/videnskaben og kærligheden/psykoanalysen.

Som introduktion til Badiou foreligger der en artikel af Kirsten Hyldgaard, der i særlig grad fokuserer på sandhedsbegrebet og filosofiens forhold til sofismen. Sofisterne hævder, at i og med at sandhederne er heterogene, giver det ikke mening at holde liv i et sådant begreb, og det erstattes med en tale om sprogpil, diskurser, vidensregimer, vokabularer etc. Badiou taler herimod for et sandhedsbegreb, der har begivenhedskaraktter - i forlængelse af Heidegger.

Kasper N. Olsen introducerer til A. Badiou's matematiske ontologi, da det er dennes centrale tese, at det er matematikken, der artikulerer spørgsmålet om væren.

De to følgende artikler har psykoanalytikerens J. Lacan som anledning. Lacans psykoanalyse er en formal, strukturel psykoanalyse til forskel fra den hermeneutiske psykoanalyse, som den kendes hos først og fremmest Ricoeur (og også Habermas). Osvaldo Cariola introducerer til, hvorfor Lacan benytter sig af sine berømte og berygtede matematiske og logiske notationer. Jesper V. Hansen fremstiller med anledning i Freuds *Der Witz und seine Beziehung zum Unbewussten* psykoanalysens tematisering af "det sociale", forholdet til den anden/den Anden, hvor det fremstilles, hvorledes psykoanalysen hverken kan reduceres til psykologi eller sociologi.

Nummerets andet tema drejer sig om historiefilosofi. Det lægger ud med en artikel af Arne Jørgensen, der behandler den italienske filosof og historiker Giambattista Vico (1668-1744), der kan betragtes som grundlægger af historiefilosofien, forstået som den opfattelse, at det er mennesket selv, der skaber historien. Men Vico deler ikke de senere oplysningsfilosoffers fremskridtstro. I den historiske proces - især udviklingen fra mytisk til abstrakt tænkning - ligger muligheden for et tilbagefald i barbari. Men for Vico bliver nu refleksionen over historien, forstået som et humanvidenskabeligt selverkendelsesprojekt, en mulig udvej af barbariet.

For det andet bringes dels en indledning til, dels en oversættelse af Kants første historiefilosofiske skrift, 'Idé til en almen historie med verdensborgerlig hensigt' fra 1784. Her søger Kant med udgangspunkt i en teleologisk bestemmelse af mennesket som artsvesen at skitsere, hvorledes historiens samlede bevægelse må forstås som et generelt fremskridt, der lidt efter lidt leder vor slægt fra 'dyrighedens laveste til menneskehedens højeste niveau'. Drivfjeder for denne udvikling er ifølge Kant menneskenes 'asociale socialitet', *antagonismen*, som ganske vist medfører så mange onder for den enkelte, men som i et filosofisk fugleperspektiv viser sig at være et instrument for fremskridtet. I dette perspektiv forstår Kant derfor sin historiefilosofi som en 'retfærdiggørelse af forsynet', hvis opgave det er at åbne en 'trøstende udsigt' mod en bedre fremtid.

Temasektionen afsluttes med en artikel af Hans Meinert Sørensen om 'Friedrich Schlegel og historiefilosofien'. Meinert Sørensen demonstrerer her, hvordan Schlegel på baggrund af en kritik af Kants 'Idé til en almen historie' søger at udvikle en mere sensitiv og epokalt orienteret historiefilosofi; mediet for dette forsøg er kunsterfarnag, som fra renæssancen og frem til diskussionen om det postmoderne har udgjort refleksionsrummet for en temporal bevidsthed. Hvor Schlegels tidlige skrifter indebærer en historiefilosofisk legitimering af kunstens æsteticitet i relation til den samfundsmæssige sædelighed, viser udgangen på forsøget sig imidlertid at blive en selvrefleksiv poetik, der kapper forbindelsen til historiefilosofiens overgribende skematik.